

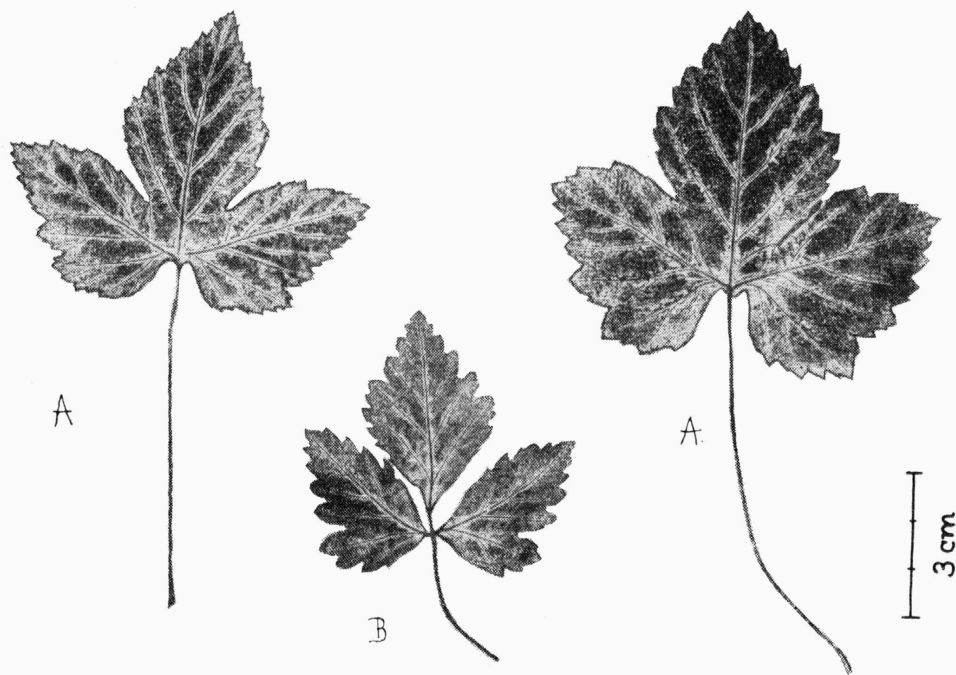
Rubus humulifolius* C. A. MEY. v Mongolsku**Rubus humulifolius* C. A. MEY. in Mongolia**

Miroslav Kučera

Botanická zahrada ČSAV, Průhonice u Prahy

Došlo 28. dubna 1967

Z území Mongolské lidové republiky, které měří celkem 1 500 000 km², je jen malá část, tj. asi 150 000 km², pokryta lesy. Jde o území převážně na severozápadě, severu a severovýchodě země. Nejhlouběji k jihu zasahuje mongolská tajga v pohoří Bogd-úl v okolí Ulánbátaru. Na tato zalesněná území jsou svým výskytem vázány všechny mongolské druhy rodu *Rubus*. Doposud byly odtud udávány tyto druhy: *R. arcticus* L., *R. saxatilis* L. a *R. sachalinensis* Lévl. (JUZEPEČUK 1941, GRUBOV 1955).

Obr. 1. A. *Rubus humulifolius* C. A. MEY. B. *Rubus arcticus* L. (orig. H. Vacková).

Dalším, pro Mongolsko novým druhem je *Rubus humulifolius* C. A. MEY. Je to rostlina vytrvalá, s bylinnou, 10–30 cm vysokou lodyhou. Listy jsou dlouze řapíkaté (až 10 cm), s čepelí jednoduchou, trojdielnou, po obou stranách zelenou, jemně chlupatou. Květy jsou bílé, plody červené, dozrávající v červnu a v červenci. Druh je rozšířen v území od Laponska a Karélie přes západní Sibiř, Altaj, Sajany, povodí Jeniseje, Angary, Lény a Kolymy až po Ussurijsko, západní

Čínu a severní Japonsko. Stanovištěm jsou vlhká, rašelinná místa. Příbuzný *R. arcticus* L. se od *R. humulifolius* liší především složenými, trojčetnými listy a červenými květy.

Rubus humulifolius jsem našel 2. VIII. 1966 v pohoří Chentej poblíž města Mengemert, na svahu severní expozice ve výši asi 1800 m n. m. na okraji malého pramene. Jeho bahnitý okraj byl porostlý jmenovaným druhem, horní stromové patro tajgy tvořily *Larix sibirica* LEDEB., *Betula platyphylla* SUKAČ., *Populus tremula* L., z keřů byly zastoupeny *Dasiphora fruticosa* (L.) RYDB., *Rhododendron dahuricum* L., *Vaccinium vitis-idaea* L. a *Spiraea aquilegifolia* PALL. Nalezené exempláře *R. humulifolius* jsou typické, plně odpovídající popisům v literatuře. Dokladový materiál je uložen v herbářích Národního muzea v Průhoncích u Prahy.

Druhým mně známým dokladem *R. humulifolius* z Mongolska je sběr DEYLA a SOJÁKA (No. 4961, PR), kteří tento druh našli na severním okraji pohoří Bogd-úl v podobném prostředí, tj. v okolí malého pramene v tajze, kde kromě již jmenovaných stromů byly zastoupeny i *Pinus silvestris* L., *Pinus sibirica* (LOUD.) MAYR a *Picea obovata* LEDEB.

S u m m a r y

During the botanical expedition realized by the Botanical Garden of the Czechoslovak Academy of Sciences on the territory of Mongolia the raspberry *Rubus humulifolius* C. A. M. has been found which represents a new species for this country, Habitat: The mountain forest (taiga) in the N. E. part of the mountain massive Chentei. The other locality: the same forest type in the mountain range Bogt Ul.

L i t e r a t u r a

GRUBOV V. I. (1955): Konspekt flory Mongolskoj narodnoj respubliky. — Moskva—Leningrad.
JUZEPEČUK S. V. (1941): Rosoideae in Flora SSSR 10 : 1—508.